

Briselē, 31.10.2019.
COM(2019) 564 final

2019/0246 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar kuru attiecībā uz Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas zvejas kapacitātes limitu ieviešanu un ar Baltijas jūru saistītu datu vākšanu un kontroles pasākumiem groza Regulu (ES) 2016/1139 un attiecībā uz zvejas darbību izbeigšanu Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu zvejojošās flotēs groza Regulu (ES) Nr. 508/2014

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Baltijas jūras ekosistēma gadu desmitiem ir bijusi novājināta. Tomēr par to, ka vides apstākļi Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu ietekmē daudz būtiskāk, nekā ticis lēsts iepriekš, zinātnieki brīdināja vien 2019. gadā. Situācija ir tāda, ka Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājums patlaban strauji samazinās. Tas ir kas nepieredzēts arī tāpēc, ka šis ir vienīgais Eiropas ūdeņos mājotais krājums, kurā vides faktoru izraisīto dabīgo mirstību *ICES* novērtējusi kā trīskārt lielāku par zvejas izraisīto mirstību. Cita tāda krājuma Eiropas ūdeņos nav. Pat tad, ja Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu nezvejotu vispār, šā krājuma atjaunošanās līdz 2024. gadam nav gaidāma.

Tāpēc, ņemot vērā minēto situāciju, pamatojoties uz labāko pieejamo zinātnisko ieteikumu un saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku un Baltijas jūras daudzgadu plānu vispirms Komisija 2019. gada jūlijā pieņēma ārkārtas pasākumus, ar kuriem Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas zveju aizliedz līdz gada beigām, un pēc tam 2019. gada oktobrī Padome izlēma par vajadzīgiem un līdz šim nebijušiem zvejas ierobežojumiem 2020. gadam. Tomēr krājuma atgūšanās nav gaidāma vēl vairākus gadus. Tāpēc šie ārkārtas pasākumi radīs lieku flotes kapacitāti un nopietnas nelabvēlīgas sociālekonomiskās sekas attiecīgajām piekrastes kopienām un zvejas uzņēmumiem. Zvejniecības sektors ir būtisks daudzu Baltijas jūras piekrastes reģionu saimnieciskās dzīves elements. Tomēr Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas kvotas apguve jau daudzus gadus bijusi zemāka par 60 %; 2018. gadā tā nepārsniedza 40 % un 2019. gadā līdz Komisijas ārkārtas pasākumu sākumam jūlija vidū bija kļuvusi vēl mazāka (19 %). Var teikt, ka relatīvi zemā 2018. gada kvotas apguve bija pirmais signāls, kas liecināja par slikto vides stāvokli un tā lielo ietekmi uz Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu.

Komisijas veiktā analīze liecina, ka flotes segmenti, kuru atkarība no Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas nozvejām ir vislielākā, aptver vairāk nekā 300 kuģu; galvenokārt tie ir traleri un zvejai ar tīkliem aprīkoti kuģi no Lietuvas, Latvijas un Polijas un – mazākā mērā – no Dānijas. No tiem tikai neliela daļa spētu pārciest zvejniecības īslaicīgu – bet ne vidēji ilgu vai ilgu – slēgšanu. Pārējo stāvoklis vai nu jau tagad ir slikts un pēc zvejniecības slēgšanas pasliktināsies vēl vairāk, vai kļūs pilnībā nerentabls. Šo flotes segmentu sociālekonomiskā nozīme ir būtiska, jo Lietuvā, Latvijā un Polijā pilnslodzes ekvivalenta izteiksmē tie veido aptuveni 20–50 % no nacionālās flotes. Ņemot vērā Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas specializētās zvejas pilnīgo slēgšanu un lielos samazinājumus, par kuriem 2019. gada 14. un 15. oktobrī Padomē panākta vienošanās attiecībā uz citiem Baltijas jūras krājumiem, kuģi un flotes segmenti, kurus Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas specializētās zvejas slēgšana ietekmē visvairāk, nevarēs savas zvejas darbības pārorientēt uz citām sugām. Zvejas slēgšana būtiski ietekmēs Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājumu apzvejojošās flotes un izteikti nelabvēlīgā veidā skars noteiktus reģionus un piekrastes kopienas. Tāpēc un ņemot vērā turpinošos saziņu ar dalībvalstīm par šīs situācijas būtisko negatīvo ietekmi uz zvejniecības sektoru un to, ka ieinteresētās personas pašas nevar mazināt negatīvās sekas, Komisija secināja, ka zvejniecības sektorā ir nepieciešami ārkārtas pasākumi. Ārkārtas pasākumi izpaužas kā maksimālās pieļaujamās kapacitātes ieviešana Baltijas jūras reģiona dalībvalstīm, kuru flotes ietekmējusi nelabvēlīgā situācija ar Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājumu, un kapacitātes izslēgšanas režīms flotēm, kas agrāk zvejojušas Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu.

Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 508/2014, finansē ES jūrlietu un zivsaimniecības politiku 2014.–2020. gadam. Tas ir viens no pieciem ES strukturālajiem un investīciju (ESI) fondiem, kuri cits citu papildina un kuru mērķis ir veicināt izaugsmi un nodarbinātībā balstītu ekonomikas atlabšanu Eiropā. Fonds palīdz zvejniekiem pāriet uz ilgtspējīgu zveju, atbalsta piekrastes kopienu centienus dažādot savu saimniecisko darbību un finansē projektus, kas rada jaunas darbvietas un uzlabo dzīves kvalitāti Eiropas piekrastē.

Tādējādi šim fondam būtu jānodrošina iespēja dalībvalstīm, kuras skārusi ārkārtas situācija ar Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu, saņemt finansiālu atbalstu flotes kapacitātes un zvejas iespēju līdzsvara panākšanai un uzturēšanai, un tas izdarāms, ar 2014.–2020. gada EJZF starpniecību paredzot tiesības uz finansiālu atbalstu par zvejas darbību izbeigšanu, nododot sadalīšanai attiecīgos zvejas kuģus. Šāds atbalsts reiz (līdz 2017. gada beigām) jau ir bijis pieejams un nesen ticis ieviests Vidusjūras rietumdaļas daudzgadu plāna vajadzībām. No jauna ieviestā kapacitātes izslēgšana ar kuģu sadalīšanas palīdzību – tas ir neplānots pasākums, kuru veic, lai reaģētu uz ārkārtas situāciju ar Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu. Tāpēc fondam šajā ārkārtas situācijā būtu jānodrošina papildu elastība, ļaujot pašām dalībvalstīm apropriācijas, kas to finansējumā pieejamas uzglabāšanas atbalstam un integrētajai jūrlietu politikai, novirzīt uz zvejas darbību izbeigšanu, lai tādējādi pastiprinātu vajadzību nodot kuģus sadalīšanai un vienlaikus netraucētu citu KZP mērķu sasniegšanu un EJZF īstenošanu. Tādējādi šā priekšlikuma mērķis ir Baltijas jūras zivju krājumu ilgtspējīga pārvaldīšana, samazinot lieko flotes kapacitāti Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas zvejniecībā.

Turklāt dalībvalstis un Komisija ir vienisprātis, ka steidzami jārikojas, lai novērstu šīs kritiskās vides un sociālās situācijas galvenos cēloņus. Tas nozīmē, ka aizvien izlēmīgāk jāvēršas pret galvenajām Baltijas jūras reģiona vidiskajām noslodzēm, kas Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājumam traucē atveseļoties, un jāsamazina to flotu kapacitātes strukturālā nelīdzsvarotība, kuras šo krājumu kādreiz apzvejojušas specializētajā zvejā. Tādēļ ar šo priekšlikumu tiek ieviesta iespēja sniegt publisko atbalstu par zvejas darbību izbeigšanu, kura notiek, nododot sadalīšanai zvejas kuģus. Šādu atbalstu saņemtu zvejnieki un operatori, kuri ir lielā mērā atkarīgi no Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma un kurus ietekmējusi Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas zvejniecības slēgšana.

Lai nodrošinātu Baltijas jūras flotes strukturālo pielāgojumu konsekvenci ar daudzgadu pārvaldības plānā noteiktajiem saglabāšanas mērķiem, atbalsts par zvejas darbību izbeigšanu, nododot sadalīšanai zvejas kuģus, kuri ir lielā mērā atkarīgi no Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma, būtu piešķirams ar stingriem nosacījumiem un saistāms ar nelīdzsvaroto flotes segmentu vajadzībām izstrādāto rīcības plānu mērķiem un to izpildes līdzekļiem.

Visbeidzot, būtu jāievieš papildu kontroles pasākumi un jāuzlabo attiecīgo datu vākšana.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētās rīcībpolitikas jomā**

Priekšlikums ir saskanīgs ar Komisijas priekšlikumu par nākamā perioda EJZF un jaunāko daudzgadu plānu.

- **Saskanība ar citām Savienības rīcībpolitikām**

Pašreizējā EJZF regula neparedz līdzfinansējumu atbalstam par Baltijas jūras kuģu sadalīšanu, tomēr tas ir vajadzīgs, lai varētu efektīvi īstenot jaunāko daudzgadu plānu.

Turklāt līdz 2017. gada beigām EJZF satvarā jau ir ticis piešķirts atbalsts par kuģu sadalīšanu, kas saistīta ar zvejas darbību izbeigšanu. Šāds atbalsts nesen ieviests attiecībā uz Vidusjūras rietumdaļu (Regula (ES) 2019/1022). Turklāt Komisijas priekšlikumā nākamajam EJZF periodam (2021–2027) šis atbalsts ir iekļauts no jauna.

Visbeidzot, pašreizējās EJZF regulas darbības programmu ietvaros jau tiek sniegts atbalsts par zvejas darbību pagaidu pārtraukšanu Baltijas jūrā ((COM) C(2019)6496).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 43. panta 2. punkts.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Priekšlikums ir Savienības ekskluzīvā kompetencē, kas minēta LESD 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

• Proporcionalitāte

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu šādu iemeslu dēļ.

Kopējā zivsaimniecības politika ir kopēja politika. Viens no tās mērķiem ir nodrošināt, lai zvejas darbības ilgtermiņā būtu vidiski ilgtspējīgas un nestu labumu arī ekonomiskā, sociālā un nodarbinātības ziņā. Pamatodamās uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem, Savienība ir pieņēmusi lēmumu par nepieciešamiem, taču agrāk nepieredzētiem zvejas ierobežojumiem. Tie radīs lieku flotes kapacitāti un nopietnas nelabvēlīgas sociālekonomiskās sekas attiecīgajām piekrastes kopienām un zvejas uzņēmumiem. Iespēja pieteikties finansiālā atbalsta saņemšanai par zvejas darbību izbeigšanu, izmantojot kuģu sadalīšanu, palīdzēs mazināt šīs nelabvēlīgās sociālekonomiskās sekas un vienlaikus samazinās flotes kapacitāti un ar to saistīto zvejas noslodzi Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājumā.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Ierosinātais juridiskais instruments: regulas grozījumi.

Šis priekšlikums par zvejniecību pārvaldību pamatojas uz LESD 43. panta 2. punktu.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Ex post izvērtējumi/spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes

Neattiecas, jo priekšlikums kļuvis nepieciešams sakarā ar ārkārtas notikumu.

• Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Attiecīgās regulas sagatavošanas un sarunu risināšanas kontekstā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām, konkrēti, ar Baltijas jūras konsultatīvo padomi, tika apspriestas 2020. gada zvejas iespējas Baltijas jūrā. Vairākas ieinteresētās personas un dalībvalstis atzīmēja problēmas, ko rada liekā flotes kapacitāte, un attiecīgajām piekrastes kopienām un zvejas uzņēmumiem ļoti nelabvēlīgās sociālekonomiskās sekas. Visi operatori, ieinteresētās personas un attiecīgās dalībvalstis ir uzsvērušas nepieciešamību liekās flotes jautājumu risināt strukturālā veidā, piešķirot finansiālu atbalstu, kas ļautu panākt un uzturēt līdzsvaru starp flotes kapacitāti un zvejas iespējām. Tāpēc tās lūdza 2014.–2020. gada EJZF paredzēt tiesības

uz Eiropas Savienības finansiālo atbalstu, kuru piešķir par kuģu sadalīšanu, kas saistīta ar zvejas darbību izbeigšanu.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Savienība ik gadu lūdz Starptautiskās Jūras pētniecības padomes (*ICES*) zinātnisko ieteikumu par svarīgu zivju krājumu stāvokli Baltijas jūrā. No *ICES* ieteikuma ir skaidrs, ka Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma straujā samazināšanās, visticamāk, būs problēma arī turpmākajos gados.

- **Ietekmes novērtējums**

Tika veikts ietekmes novērtējums par Komisijas priekšlikumu attiecībā uz Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu 2021.–2027. gadā. Pamatojoties uz iepriekšējo plānošanas periodu konstatējumiem un izvērtējumiem, jaunajām politikas prioritātēm un jaunietekmes problēmām, kas prasa Savienības iejaukšanos, šajā ietekmes novērtējumā tika apzināti un izskaidroti galvenie izaicinājumi un jautājumi, kuri nākamajai programmai būs jārisina. Secināts, ka politikai mērķtiecīgāk un koncentrētāk jārisina pārmērīgas kapacitātes un pārzvejas problēma tajos ES zvejas flotu segmentos, kuros turpinās zivju krājumu apzvejošana neilgtspējīgā līmenī. Tāpēc Komisija nākamajā EJZF plānošanas periodā ierosina atbalstīt zvejas darbību izbeigšanu, vienlaikus nosakot stingrus nosacījumus, kuri nodrošina, ka šāds atbalsts tiek izlietots, lai sasniegtu līdzsvaru starp zvejas kapacitāti un pieejamajām zvejas iespējām. Minēto priekšlikumu patlaban apspriež līdztiesīgie likumdevēji. Ņemot vērā to, ka Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas un no šā krājuma atkarīgo zvejniecību situācija ir ārkārtēja, labākais rīcībpolitiskais risinājums ir zvejas darbību izbeigšana, zvejas kuģus nododot sadalīšanai. Izņemot ierosināto, citi būtiski un juridiski atšķirīgi rīcībpolitiski risinājumi nav pieejami.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Šis priekšlikums neietekmē pamattiesību aizsardzību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums pašreizējā EJZF no jauna paredz tiesības uz atbalstu par zvejas darbību izbeigšanu, zvejas kuģus nododot sadalīšanai. Attiecīgais ES finansējums jāpiešķir saskaņā ar 2014.–2020. gada EJZF darbības programmām un saistītajiem EJZF finanšu piešķirumiem dalībvalstīm.

Ierosinātais grozījums nekādi nemaina daudzgadu finanšu shēmu, gada maksimālos apjomus vai saistības un maksājumus, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1311/2013¹ I pielikumā. Priekšlikums var ietvert maksājumu apropriāciju pārcelšanu uz agrāku laiku, un tā ietekme uz plānošanas perioda budžetu ir neitrāla.

¹ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (OV L 347, 20.12.2013., 884. lpp.).

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**
Neattiecas.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar kuru attiecībā uz Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas zvejas kapacitātes limitu ieviešanu un ar Baltijas jūru saistītu datu vākšanu un kontroles pasākumiem groza Regulu (ES) 2016/1139 un attiecībā uz zvejas darbību izbeigšanu Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu zvejojošās flotēs groza Regulu (ES) Nr. 508/2014

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

pēc apspriešanās ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Lai nodrošinātu, ka zvejas darbību negatīvā ietekme uz jūras ekosistēmu ir minimāla, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1139³ 3. panta 3. punkts ietver apņemšanos zvejniecību pārvaldībā īstenot ekosistēmisku pieeju. Plānam jābūt saskaņotam ar Savienības tiesību aktiem vides jomā, jo īpaši ar mērķi līdz 2020. gadam sasniegt labu vides stāvokli, kas prasīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/56/EK⁴ 1. panta 1. punktā.
- (2) Saskaņā ar Starptautiskās Jūras pētniecības padomes (ICES) zinātnisko novērtējumu daudzu Baltijas jūras sugu un biotopu stāvoklis nav labs. Ikgadējā barības vielu ienese Baltijas jūras centrālajā daļā, Arhipelāga jūrā un Somu līcī joprojām pārsniedz reģionāli saskaņotos mērķus. Barības vielu koncentrācija joprojām ir relatīvi augsta, tāpat kā relatīvi daudz ir dziļūdens apgabalu, kuros skābekļa koncentrācija ir zema vai kuros skābekļa nav. Piesārņojošo vielu koncentrācija salīdzinājumā ar vairumu citu Eiropas jūru vēl aizvien ir liela. Šis vispārējais vides stāvoklis ietekmē barošanās tīkla spēju darboties, deldē noturību pret turpmākām vides pārmaiņām un samazina izredzes uz sociālekonomiskiem ieguvumiem, to vidū zvejas iespējām.
- (3) Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas (*Gadus morhua*) stāvokļa pasliktināšanās ir saistīta ar šo realitāti. ICES ieskatā krājuma biomasa ir maza un neilgtspējīga un tam par iemeslu ir krājuma aizvien sliktāka papildināšanās, vidiskie faktori un ekosistēmas

² OV C, , . lpp.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1139 (2016. gada 6. jūlijs), ar kuru izveido daudzgadu plānu mencas, reņģes un brētliņas krājumiem Baltijas jūrā un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto, un ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2187/2005 un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1098/2007 (OV L 191, 15.7.2016., 1. lpp.).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

izmaiņas, kuru ietekmes apvienojumā dabiskā mirstība ir augsta (trīskārt lielāka nekā zvejas izraisītā) un zvejas izraisīta zivju mirstība, ņemot vērā krājuma stāvokli, ir pārmērīga. Komerciālu lielumu sasniegušu mencu biomasa patlaban ir mazākā, kāda reģistrēta kopš pagājušā gadsimta 50. gadiem. Turklāt *ICES* lēš, ka pat tad, ja zveja nenotiktu vispār, nārsta bara biomasa vidējā termiņā (līdz 2024. gadam) saglabātos mazāka par ilgtspējības references rādītāju. Tāpēc *ICES* savā ieteikumā par 2020. gadu ir ieteikusi nulles apjoma nozvejas no šā krājuma.

- (4) Baltijas jūras daudzgadu plānā noteikts, ka tad, ja zinātniskajā ieteikumā krājums norādīts kā apdraudēts, jāveic aizsardzības pasākumi (citastarp jāsamazina zvejas iespējas un jāveic īpaši saglabāšanas pasākumi), kuri jāpapildina ar visiem citiem atbilstošajiem pasākumiem. Korektīvie pasākumi var ietvert krājuma specializētās zvejas apturēšanu un zvejas iespēju samazināšanu pietiekamā apmērā. Saskaņā ar Regulas (ES) 2016/1139 5. panta 4. punktu pasākumus izvēlas atkarībā no situācijas būtības, smaguma, ilguma un atkārtotības.
- (5) Pamatojoties uz Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma novērtējumu, Komisija ir pieņēmusi Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/1248⁵, ar kuru līdz 2019. gada 31. decembrim aizliedz zvejot mencu *ICES* 24.–26. apakšrajonā.
- (6) 2019. gada 15. oktobrī Padomē tika panākta politiska vienošanās par 2020. gada zvejas iespējām Baltijas jūrā. Šī vienošanās paredz nepieciešamu, taču bezprecedenta soli – Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas 2020. gada zvejas iespējas salīdzinājumā ar 2019. gadu samazināt par 92 %, un šādi iegūto KPN atļaut apgūt tikai piezvejā. Tāpēc specializētā zveja no minētā krājuma vairs nebūs atļauta. *ICES* 24. apakšrajonā sastopama pārsvarā Baltijas jūras austrumdaļas krājuma menca, un tāpēc arī Baltijas jūras rietumdaļas krājuma KPN apguve 24. apakšrajonā ir atkarīga no gūtajām Baltijas jūras austrumdaļas krājuma piezvejām.
- (7) Zvejas flotēm, kas līdz šim bijušas atkarīgas no Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas nozvejām, nav iespējas apzvejot alternatīvus krājumus. Aplēsts, ka Baltijas jūras austrumdaļas krājuma zvejniecības slēgšanas radīto ekonomisko zaudējumu kompensēšanai būtu papildus jānozvejo aptuveni 20 000 tonnu citu sugu zivju. Tomēr Padome ir vienojusies krasi samazināt arī citu krājumu nozvejas: Baltijas jūras rietumdaļas krājuma reņģei par 65 %, Baltijas jūras rietumdaļas krājuma mencai par 60 %, jūras zeltplekstei par 32 %, Botnijas līča krājuma reņģei par 27 % un brētliņai par 22 %.
- (8) Komisijas veiktā analīze liecina, ka flotes segmenti, kuru atkarība no Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas nozvejām ir vislielākā, aptver vairāk nekā 300 kuģu; galvenokārt tie ir traleri un zvejai ar tīkliem aprīkoti kuģi no Lietuvas, Latvijas un Polijas un – mazākā mērā – no Dānijas. Šo flotes segmentu sociālekonomiskā nozīme ir būtiska, jo Lietuvā, Latvijā un Polijā pilnslodzes ekvivalenta izteiksmē tie veido aptuveni 20–50 % no nacionālās flotes. Tikai neliela daļa spētu pārciest zvejniecības īslaicīgu – bet ne vidēji ilgu vai ilgu – slēgšanu. Pārējo stāvoklis vai nu jau tagad ir slikts un pēc zvejniecības slēgšanas pasliktināsies vēl vairāk, vai kļūs pilnībā nerentabls. Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas kvotas apguve jau daudzus gadus bijusi zemāka par 60 %, bet 2018. gadā tā nepārsniedza 40 % un 2019. gadā līdz Komisijas ārkārtas pasākumu sākumam jūlija vidū bija kļuvusi vēl mazāka (19 %) –

⁵ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/1248 (2019. gada 22. jūlijs), ar ko nosaka pasākumus ar mērķi samazināt nopietnu apdraudējumu mencas (*Gadus morhua*) Baltijas jūras austrumdaļas krājuma saglabāšanai (OV L 195, 23.7.2019., 2. lpp).

tas atspoguļo šīs zvejniecības bioloģisko problēmu. Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma atjaunošanās līdz veselīgam līmenim nav paredzama pat vidējā termiņā, un šie flotes segmenti turpinās būt strukturāli nelīdzsvaroti, tāpēc ir pamats floti pārstrukturēt.

- (9) Flotes pārstrukturēšana jāveic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1380/2013⁶ 22. pantu, kurš no dalībvalstīm prasa laika gaitā paredzēt pasākumus, kas vajadzīgi, lai flotu zvejas kapacitāti savām paredzētajām zvejas iespējām pielāgotu, ņemot vērā tendences un pamatojoties uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem un par mērķi izvirzot stabila un ilgstoša kapacitātes un zvejas iespēju līdzsvara panākšanu. Lai šo mērķi sasniegtu, dalībvalstīm līdz katra gada 31. maijam jānosūta Komisijai ziņojums par līdzsvaru starp to flotes zvejas kapacitāti un to zvejas iespējām. Ja novērtējums skaidri parāda, ka zvejas kapacitāte nav faktiskā līdzsvarā ar zvejas iespējām, dalībvalstij jāsigatavo un savā ziņojumā jāiekļauj rīcības plāns par tiem flotes segmentiem, kuros konstatētā strukturālā kapacitāte ir pārāk liela. ICES ieteikums par Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma noplicināšanos publicēts 2019. gada 29. maijā, un tāpēc pašreizējos ziņojumos par līdzsvaru starp zvejas kapacitāti un zvejas iespējām vēl nav bijis iespējams ņemt vērā jauno informāciju par Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma smago stāvokli un no tā izrietošo kapacitātes pārpalikumu flotēs, kuras šo krājumu agrāk apguva specializētajā zvejā. Šis kapacitātes pārpalikums dalībvalstīm būtu iespējami drīz un vēlākais līdz 2020. gada 31. maijam jāapskata nākamajos ziņojumos par flotu un zvejas iespēju līdzsvaru.
- (10) 2019. gada 15. oktobra politiskajā deklarācijā attiecīgās dalībvalstis paziņo: ja zvejniecības sliktā stāvokļa radīto nelabvēlīgo sociālekonomisko seku pārvaldīšanai tām būs jāsamazina flotes kapacitāte, tās saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. pantu Komisijai iesniegs rīcības plānu. Turklāt dalībvalstis atzīst, ka, ņemot vērā vajadzību samazināt flotes kapacitāti, ir svarīgi nepieļaut publiskā atbalsta sniegšanu investīcijām papildu zvejas kapacitātes veidošanā.
- (11) Saskaņā ar 2019. gada 29. maijā publicēto ICES ieteikumu 24.–28. apakšrajonā aptuveni 70 % mencas izkrāvumu ir no traleriem, kas aprīkoti ar BACOMA tipa izejas logu, kura linuma acs izmērs ir 120 mm, vai no T90 tipa traleriem un 15 % mencas izkrāvumu ir no kuģiem zvejai ar žaunu tīkliem, kuru linuma acs izmērs ir 110–156 mm. Šā veida zvejā menca parasti ir mērķsuga, un attiecīgais minimālais linuma acs izmērs ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/1241⁷. Pirmo piecpadsmi lielāko mencas izkrāvēju vidū pārējos gadījumos katra zvejas veida pienesums ir mazāks par 5 % no kopējiem mencas izkrāvumiem. Ir svarīgi nodrošināt, lai Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājumu apzvejojošo flotu kapacitāte nepalielinātos un lai zvejas darbību izbeigšana, kurai izmantoti publiskā sektora līdzekļi, reāli samazinātu flotes kapacitāti. Lai atjaunotu Baltijas jūras austrumdaļas

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK (OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp.).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1241 (2019. gada 20. jūnijs) par zvejas resursu saglabāšanu un jūras ekosistēmu aizsardzību ar tehniskiem pasākumiem un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1967/2006, (EK) Nr. 1224/2009 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1380/2013, (ES) 2016/1139, (ES) 2018/973, (ES) 2019/472 un (ES) 2019/1022 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 894/97, (EK) Nr. 850/98, (EK) Nr. 2549/2000, (EK) Nr. 254/2002, (EK) Nr. 812/2004 un (EK) Nr. 2187/2005 (OV L 198, 25.7.2019, 105. lpp.).

mencas krājumu, šo divu flotes segmentu kapacitāte dalībvalstīs būtu jāierobežo to aktīvo kuģu skaita līmenī, cik bijuši pēdējo gadu laikā pirms ārkārtas pasākumu piemērošanas, t. i., 2017. un 2018. gadā, un jāsamazina, kad kuģus no flotes izslēdz ar publisko atbalstu.

- (12) Maksimāli pieļaujamā kapacitāte, kas attiecas vienīgi uz Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājumu, būtu jāpiemēro papildus Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. panta pasākumiem. Šī maksimāli pieļaujamā kapacitāte būtu jānosaka atbilstoši nesenākajam aktīvo kuģu skaitam, izņemot kuģus, kuri iepriekšējos gados no flotes izslēgti bez publiskā atbalsta. Turklāt tai būtu jānodrošina, ka kuģus no citiem flotes segmentiem nevar pārvietot uz segmentu, kas apzvejo Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājumu. Lai garantētu maksimāli pieļaujamās kapacitātes ievērošanu, dalībvalstīm būtu jāinformē Komisija par sākotnējo maksimāli pieļaujamo kapacitāti un visām turpmākajām tās izmaiņām.
- (13) Ņemot vērā Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma smago stāvokli, šajā zvejniecībā būtu jāievieš papildu kontroles pasākumi. Robežvērtība, kuru pārsniedzot zvejas kuģim ir pienākums nozveju izkraut konkrētā vietā, būtu jāsamazina līdz 250 kg. Turklāt to zvejas kuģu kapteiņiem, kuriem ir mencas kvotas un kuri zvejo apgabalos, kur sastopama Baltijas jūras austrumdaļas krājuma menca, jānodrošina, ka valsts kompetentās iestādes jebkurā laikā var uzraudzīt to zvejas darbību.
- (14) ICES sniegusi analītisku Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas novērtējumu, taču vajadzīgo datu trūkuma dēļ nav varējusi norādīt zvejas izraisītas zivju mirstības diapazonus un dažādos references rādītājus. Tāpēc datu vākšana jāuzlabo, jūrā nodrošinot novērotāju klātbūtni vismaz uz 20 % kuģu, kas zvejo Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu.
- (15) Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 508/2014⁸, līdz 2017. gada 31. decembrim paredzēja zvejas darbību izbeigšanu kā līdzekli, ar kura palīdzību samazināt konstatēto strukturālo kapacitātes pārpalikumu. Ja dalībvalsts konstatēja strukturālu nelīdzsvarotību, tā varēja zvejas darbību izbeigšanu iekļaut Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. pantā prasītajā rīcības plānā kā šā rīcības plāna mērķu sasniegšanas līdzekli.
- (16) Lai mazinātu nelabvēlīgo ekonomisko ietekmi, ko rada noturīgā ārkārtas vidiskā situācija Baltijas jūrā, un no šīs situācijas izrietošo kraso zvejas iespēju samazināšanos un ņemot vērā īpašos pasākumus, kas paredzēti Baltijas jūras daudzgadu plānā, būtu jādara pieejams publiskais atbalsts zvejas darbību izbeigšanai, kuras iznākumā zvejas kuģus nodod sadalīšanai; tas darāms, lai dalībvalstis varētu sasniegt savu Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. pantā prasīto rīcības plānu mērķus un samazināt strukturālo nelīdzsvarotību, ja tāda konstatēta Baltijas jūras daudzgadu plāna aptvertajos zvejas segmentos. Tādēļ Regula (ES) Nr. 508/2014 būtu attiecīgi jāgroza, lai atjaunotu atbalstu par to kuģu zvejas darbību izbeigšanu, kuri ir lielā mērā atkarīgi no Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma.
- (17) Lai nodrošinātu Baltijas jūras flotes strukturālo pielāgojumu konsekvenci ar daudzgadu plānā noteiktajiem saglabāšanas mērķiem, atbalsts par zvejas darbību

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 508/2014 (2014. gada 15. maijs) par Eiropas jūrlietu un zivsaimniecības fondu un ar ko atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2328/2003, (EK) Nr. 861/2006, (EK) Nr. 1198/2006 un (EK) Nr. 791/2007 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1255/2011 (OV L 149, 20.5.2014., 1. lpp.).

izbeigšanu, nododot sadalīšanai zvejas kuģus, kuri ir lielā mērā atkarīgi no Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma, būtu piešķirams ar stingriem nosacījumiem un saistāms ar nelīdzsvaroto flotes segmentu vajadzībām izstrādāto rīcības plānu mērķiem un to izpildes līdzekļiem.

- (18) Ņemot vērā Baltijas jūras ekosistēmas trauslumu, atbalsts par zvejas darbību izbeigšanu nebūtu jāpiešķir zvejas kuģu modernizēšanai, lai tos aprīkotu nekomerciālām zvejas darbībām, piemēram, atpūtas zvejai, kura varētu kaitīgi ietekmēt ekosistēmu. Tāpēc šāds atbalsts būtu jāpiešķir tikai par zvejas kuģu nodošanu sadalīšanai.
- (19) Atbalsts par nodošanu sadalīšanai ir neplānots pasākums, kas veikts, reaģējot uz ārkārtas situāciju. Komisijai nav iespējams zvejas darbību izbeigšanai nodrošināt papildu publiskos līdzekļus, kuri pārsniedz katrai dalībvalstij jau saskaņoto EJZF finansējumu. Tomēr papildu elastība katrai dalībvalstij jau saskaņotā EJZF finansējuma robežās ļautu Baltijas reģiona dalībvalstīm, kas zvejas darbību izbeigšanu noteikušas par to flotu strukturālās kapacitātes samazināšanas līdzekli, kuras apzvejo Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājumu, risināt ārkārtas situāciju, neapdraudot citas svarīgas EJZF prioritātes, jo īpaši tās, kas saistītas ar ilgtspējīgu zvejniecības, akvakultūras un zivsaimniecības reģionu attīstību, kas minēta Regulas (ES) Nr. 508/2014 13. panta 2. punktā. Regulas (ES) Nr. 508/2014 13. panta 6. un 7. punktā minētajām kategorijām atvēlēto līdzekļu pārplānošana par labu zvejas darbību izbeigšanai tiek uzskatīta par efektīvu veidu, kādā šādu elastību nodrošināt.
- (20) Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. panta 6. punktā noteikts, ka zvejas kapacitāte, kas atbilst zvejas kuģiem, kuri no flotes izslēgti ar publisko atbalstu, nav jāaizstāj. Turklāt saskaņā ar minētās regulas 23. panta 1. punktu, kad flotē iekļauj jaunu kapacitāti, par kuru nepiešķir publisku atbalstu, tā iepriekš jākompensē, veicot vismaz tikpat lielu kapacitātes samazinājumu, par ko arī nepiešķir publisku atbalstu.
- (21) Ņemot vērā to Savienības zvejas kuģu slikto ekonomisko stāvokli, kuri ir lielā mērā atkarīgi no Baltijas jūras austrumdaļas mencas krājuma, un vajadzību nodrošināt EJZF atbalsta pieejamību šo kuģu zvejas darbību izbeigšanai, tika uzskatīts par lietderīgu paredzēt izņēmumu attiecībā uz astoņu nedēļu laikposmu, kas minēts LES, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam pievienotajā protokolā (Nr. 1) par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā, konkrēti, šā protokola 4. pantā,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2016/1139

Regulu (ES) 2016/1139 groza šādi.

1. Iekļauj šādu VIa nodaļu:

“VIa NODAĻA

Maksimāli pieļaujamā kapacitāte

8.a pants

Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencas zvejas kapacitātes samazināšana

1. ICES 24.–32. apakšrajonā zvejojošu un ar 2. punktā minētas kategorijas zvejas rīkiem aprīkotu kuģu kopējā kapacitāte katrā dalībvalstī nepārsniedz to šīs dalībvalsts

kuģu kopējo kapacitāti, kuri [...] ⁹ skaitījās reģistrēti Savienības zvejas flotes reģistrā un 2017. un 2018. gadā bija aktīvi zvejojuši minētajos apakšrajonos. Attiecīgo kapacitāti un to, kā tā aprēķināta, dalībvalstis Komisijai paziņo vēlākais līdz [...] ¹⁰.

2. Šā panta 1. punktu piemēro kuģiem, kas aprīkoti ar šādu kategoriju zvejas rīkiem:

- (a) velkamie zvejas rīki no T90 tipa linuma, kura acs izmērs ir vismaz 120 mm, vai velkamie zvejas rīki, kam linuma acs izmērs ir vismaz 105 mm un kas aprīkoti ar “Bacoma” tipa izejas logu, kura linuma acs izmērs ir 120 mm;
- (b) stacionāri tīkli, kuru linuma acs izmērs ir vismaz 110 mm, bet nepārsniedz 156 mm.

3. Ja dalībvalsts īsteno Regulas (ES) Nr. 508/2014 34. panta 4. punkta b) apakšpunktā paredzētos galīgas zvejas darbību pārtraukšanas [zvejas darbību izbeigšanas] pasākumus, tās kopējā kapacitāte samazinās atbilstoši to kuģu kapacitātei, kuri ar publisko atbalstu no flotes izslēgti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. panta 4. punktā noteikto procedūru.

4. Par kopējās kapacitātes samazinājumiem dalībvalstis Komisijai paziņo ar to ziņojumu starpniecību, kas iesniedzami saskaņā ar pēdējās minētās regulas 22. panta 4. punktu.”

2. Regulas 14. panta a) punktu aizstāj ar šādu:

“a) 250 kilogrami mencas;”.

3. Pievieno šādu 14.a pantu:

*“14.a pants
Mencas nozveju kontrole*

To zvejas kuģu kapteiņi, kuriem iedalītas mencas zvejas iespējas Baltijas jūrā un kuri zvejo ICES 24. apakšrajonā tālāk par sešām jūras jūdzēm no bāzes līnijām vai 25.–32. apakšrajonā, nodrošina, ka dalībvalsts kontroles iestādes jebkurā laikā var uzraudzīt to zvejas darbību. Minētos zvejas kuģus tālab aprīko ar kuģu satelītnovērošanas sistēmu (VMS) vai ar citu līdzvērtīgu kontroles iestādes sertificētu elektronisku uzraudzības sistēmu.”

4. Iekļauj šādu nodaļu:

**“VIIIa NODAĻA
DATU VĀKŠANA**

*14.b pants
Novērotāju klātbūtne*

Novērotāju klātbūtni jūrā nodrošina vismaz uz 20 % Savienības kuģu, kuriem iedalītas mencas zvejas iespējas ICES 24.–32. apakšrajonā.”

⁹ Publikāciju birojs ieraksta šīs regulas spēkā stāšanās datumu.

¹⁰ Publikāciju birojs ieraksta datumu (viens mēnesis pēc šīs regulas stāšanās spēkā).

2. pants
Grozījumi Regulā (ES) 508/2014

Regulu (ES) 508/2014 groza šādi.

1. Regulas 13. pantā pievieno šādu punktu:

“10. Lai atbalstītu 34. panta 4. punkta b) apakšpunkta pasākumus, dalībvalstīm ir iespēja pārsniegt 2. punktā noteikto summu un neizmantojot visu 6. un 7. punktā noteikto summu.”

2. Regulas 34. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Atbalstu saskaņā ar šo pantu var piešķirt līdz 2017. gada 31. decembrim, izņemot gadījumus, kad tiek pieņemti galīgas zvejas darbību pārtraukšanas [zvejas darbību izbeigšanas] pasākumi, kas vajadzīgi, lai sasniegtu šādu daudzgadu plānu mērķus:

- (a) Vidusjūras rietumdaļas demersālo krājumu saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas daudzgadu plāns, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1022*;
- (b) daudzgadu plāns mencas, reņģes un brētliņas krājumiem Baltijas jūrā un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto, izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1139* (attiecībā uz Regulas (ES) 2016/1139 8.a panta 2. punktā minētajiem kuģiem, ja tie nepārsniedz Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencai noteikto kopējās kapacitātes limitu).”

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1022 (2019. gada 20. jūnijs), ar kuru izveido daudzgadu plānu zvejniecībām, kas izmanto bentiskos krājumus Vidusjūras rietumu daļā, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 508/2014 (OV L 172, 26.6.2019., 1. lpp.).

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1139 (2016. gada 6. jūlijs), ar kuru izveido daudzgadu plānu mencas, reņģes un brētliņas krājumiem Baltijas jūrā un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto, un ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2187/2005 un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1098/2007 (OV L 191, 15.7.2016., 1. lpp.).

3. Regulas 34. panta 4.a punktu aizstāj ar šādu:

“4.a Izdevumi par galīgas zvejas darbību pārtraukšanas [zvejas darbību izbeigšanas] pasākumiem, kas pieņemti, lai sasniegtu Regulas (ES) 2019/1022 mērķus, atbalsttiesīgi kļūst no 2019. gada 16. jūlija.

Izdevumi par galīgas zvejas darbību pārtraukšanas [zvejas darbību izbeigšanas] pasākumiem, kas pieņemti, lai sasniegtu Regulas (ES) 2016/1139 un konkrēti tās 8.a panta mērķus, tiesīgi uz EJZF atbalstu kļūst no [...]”¹¹.

4. Regulas 34. pantā pievieno šādus punktus:

¹¹ Publikāciju birojs ieraksta datumu, kurā šī regula stājas spēkā.

“4.b Ar 4. punkta b) apakšpunktu pamatotu atbalstu nepiešķir, ja novērtējums par līdzsvaru starp zvejas kapacitāti un zvejas iespējām Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. panta 2. punktā minētajā jaunākajā ziņojumā par flotes segmentu, kurā ietilpst attiecīgie kuģi, nav sagatavots, pamatojoties uz bioloģiskajiem, ekonomiskajiem un kuģa izmantojuma rādītājiem, kuri noteikti minētajā regulā izklāstītajās kopējās pamatnostādņēs.

4.c Ar 4. punkta b) apakšpunktu pamatotu atbalstu piešķir tikai tad, ja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. panta 4. punktu ir noteikti pielāgojuma mērķi un līdzekļi attiecībā uz flotes segmentiem, kas aptver Regulas (ES) 2016/1139 8.a panta 2. punktā minētos kuģus, un ja šādi mērķi un līdzekļi attiecas uz zvejas kapacitātes galīgu izslēgšanu no flotes.”

5. Regulas 34. panta 6. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“6. Atkāpjoties no 1. punkta, atbalstu par galīgu zvejas darbību pārtraukšanu [zvejas darbību izbeigšanu] var piešķirt arī tad, ja kuģi netiek nodoti sadalīšanai, un ar noteikumu, ka tie tiek pārbūvēti, lai veiktu citas darbības, nevis komerciālu zveju. Ar 4. punkta b) apakšpunktu pamatotam atbalstam šo atkāpi nepiemēro.”

3. pants Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*